

מסורת הש"ס

(א) [נעיל קסח: 5] לקמן קט"ה.
 (ב) [נעיל קסח: 4] ז"ק קט"ה.
 (ג) [נעיל קסח: 3] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ד) [נעיל קסח: 2] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ה) [נעיל קסח: 1] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ו) [נעיל קסח: 0] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ז) [נעיל קסח: -1] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ח) [נעיל קסח: -2] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (ט) [נעיל קסח: -3] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (י) [נעיל קסח: -4] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יא) [נעיל קסח: -5] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יב) [נעיל קסח: -6] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יג) [נעיל קסח: -7] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יד) [נעיל קסח: -8] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (טו) [נעיל קסח: -9] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (טז) [נעיל קסח: -10] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יז) [נעיל קסח: -11] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יח) [נעיל קסח: -12] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (יט) [נעיל קסח: -13] ז"ק קט"ה וז"ק.
 (כ) [נעיל קסח: -14] ז"ק קט"ה וז"ק.

הנהגות הדפ"ח

(א) תוכ' ד"ה (בדק קוסד) זלל וכו' נקטת במסירה
 כמפורש לקמן: (ב) בא"י
 למיכר טלטל מותר בהשגחה
 (ג) בא"י לפי שאמר הדשטר
 הראשון שכחתי והחמת
 ונתת לי נאבד יעשו בית דין:

רבינו גרשום

הלוואה אע"ג דלית ביה
 אחריות מצי טריף ומשי"ה אין
 כותבין בשטר הלוואה כלל:
 רשב"ג אומר אף שטרי מקה
 ומכר. אע"ג דלא כתב ביה
 אחריות מצי כותבין משום
 דאיכא למיחש פ"ה הומכר
 טריף מעיקרא אלא שטר דאין
 בו אחריות אחרי שהחזיר לו
 את שטרו והדר טריף מלקוחות
 בשטרא קמא אדית ב"י אחריות
 ויאמר דהך שטר מכירה נתן לו
 טריף מעיקרא אלא שטר דאין
 בו אחריות אחרי שהחזיר לו
 את שטרו והדר טריף מלקוחות
 בשטרא קמא אדית ב"י אחריות
 ויאמר דהך שטר מכירה נתן לו
 אחר שכתב לו קרקע אחר
 שטרו לו: וכן היה רבן
 שמעון בן גמליאל אומר. זה
 הטעם אחר דאין תורקין
 וכותבין שטר שני אפי' גבי
 מקה ומכר דקא סבר הנותן
 מתנה לחבירו והחזיר לו את
 השטר חזרה מתנתו. הכא נמי
 לגבי מקה ומכר כתיב הריבא דכתב
 ליה המוכר ללוקח ואמר
 הלוקח אבד שטרי אע"ג
 שאמר עדים שני חתבין
 והמתנו ונתנו לו אין כותבין
 משום דאיכא למיחש שמא
 לאחר שמכר לו את הקרקע
 ונעשה לו שטר מכירה חזר בו
 הלוקח והחזיר למוכר השטר
 ומיד חזר לו למוכר הקרקע
 כדפרישי' לגבי מתנה האיק
 דקאמר אבד שטרי אין כותבין
 דלמא אינורמי אינורמי ואיכא
 למיחש דלמא אחי למטרף לו
 המוכר אחריו קרקע שהחזיר לו
 את השטר אע"ג דלא כתב
 ביה אחריות מצי טריף ליה
 בהאי שטרא מוכר צעמול דלא
 מלקוחות או מכרה: והכחש
 אומרים מתנתו קיימת. אע"ג
 החזיר לו את השטר מכירתו
 קיימת וליכא למיחש דלמא
 והלכתו כותבין לו ללוקח שטר
 אחר חזר בו מחמתו שבו
 וכדאמר' לעיל: אמר מר חזק
 מאחריות שבו ומאי טעמא.
 אין כותבין שטר אחריות דאי
 כתבי ליה באחריות דלמא
 מכח ולא אבד שטר ראשון:
 אמר רב ספרא אין כותבין שני
 שטרות באחריות על שדה
 אחת דלמא טריף והדר טריף
 כי האי גוונא דראובן מכר
 שדה לשמעון שהיתה חבר
 משועבדת לבעל חוב של
 ראובן שהלווה ואביל בעל חוב
 של ראובן וטרף שדה מן
 שמעון שקנהה ואביל האי
 שמעון וטרף לקוחות אחרני
 שקנו מן ראובן כותבין שמכר
 ראובן ללשמעון השהה דיינו
 חד טריפא דקא טריף בשטר
 אחד קמי בית דין ואחו בית
 דין וקרעו אותו שטר שבא
 לפניהם כדי שלא טריף בו
 פנים אחרות והדר אביל שמעון
 ועבדו קוניא בחדי בעל חוב
 של ראובן ואבד ליה שוף לי
 פורתא בהאי ארעא. אמר ליה
 המתן לי והנח לי לעמוד
 בשופי באחורי קרקעי שהיה
 משועבדת לך שקניתי הניחתי
 לעמוד ביה שנה או שתי

רצן שמעון בן גמליאל אומר אפילו בשטרי מקה ומכר אין כותבין.
 ד"ס' אחריות נקטת במסירה כדלקמן [ע"ב] גבי מתנה דחיישין ללמא
 לאחרי שכחבו ונתנו לו שטר המכירה החזיר לו לוקח זה למוכר
 את השטר וחזר לו מקחו כדאמרין גבי מתנה: חזרה משנתו.

רבן שמעון בן גמליאל אומר אף שטרי מקה ומכר אין כותבין וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחברו והחזיר לו את השטר חזרה מתנתו והכמים אומרים מתנתו קיימת אמר מר חזק מאי טעמא. אפי' שני שטרות על שדה אחת דלמא אזיל בעל חוב טריף ליה להאי ואזיל האי ומפיק חד וטריף לקוחות ואמר ליה לבעל חוב שוף לי דאיכום בה והדר תא מירפן ומפיק אחרניא והדר אזיל טריף לקוחות אחרניא וכוין דקרעניה לשטרא דמלוה במאי הדר טריף לה ובי תימא דלא קרעניה והא אמר רב נחמן: כל מירפא דלא כתיב ביה קרעניה לשטרא דמלוה לאו מירפא הוא וכל אדרכתא דלא כתיב בה קרעניה למירפא לאו אדרכתא הוא וכל כתיב ביה קרעניה לאו כתיב בה קרעניה לא צריכא דקאתי מכה אבהתיה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולמה ליה למימר ליה לבעל חוב שוף לי בהאי ארעא ואיכום בה תיפוק ליה דכוין דנקיט תרי שטרי טריף והדר טריף אם בן גפיש עליה בעלי דינין ולכתוב להאי שטרא מעליא ולכתוב תברא למוכר כל שטרי דיפקון על ארעא דא פסולין לבר מן דיפוק בומנא דא אמרוה רבנן קמיה דרב פפא ואמרי לה קמיה דרב אשי זאת אומרת אין כותבין שובר אמר

משמע ממילתיה דרשב"ג דחיש שמה חזר השדה אבל לא חיש דעלמא שמה נתן לו הלוקח השטר כדי לקנות המכר לא חיש מדקאמר וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחברו וכו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלא חיש דעלמא אס נתן לו הלוקח שטר מכר שלו כדי לקנות השדה קנה במסירה אע"פ שיש עדיין שטר שני צדו ולכן לא יועיל להוקח לא חיש דעלמא שטר השני שהרי לא יכול לחזור מחמת שטרך לו' שטר אחר דוקא למוכר לא תועיל חזרת השטר אחר: **כיון שצטטר כ"ה הנשאר ציד הלוקח כמותה חזרת המוכר:**

לכתוב א"כ שומר ד"פיקון בומנא דא בו' ואל"ת והא מיייר שאין המוכר לפנינו כדפרישית לעיל על מילתא דרשב"ג וי"ל (דרשב"ג ודחי בשאינו לפנינו) אבל הכא יש פריך על האי דקאמר מר מאחריות שבו (היינו) שצטטר ענין אין כותבין (ואחריות) אפי' הוא לפנינו ונראה דודאי הוה מצי לשנוי ה"ה אם הוא לפנינו (דכותבין ורבותא קמ"ל דאפי' אינו לפנינו אפי' כותבין לו אלא דעדיפא משני ליה): **לבר במאן דניפיק בומנא דא.** פ"י וכתבו לו מזמן שיש אצל שטר דלעיל דקאמר צברייתא (היינו) לכותבין בשטר מקח וממכר וכותבין בשטר זמן ראשון כדפרישית לעיל: צעלמא

בבא בתרא

קס"ט

השטר כדי שיחזור המכר ורצון דפליגי עליה דרבן שמעון בן גמליאל קצירה להו אין אחריות נקטת (א) כדמפרש לקמן ור"ך לכתוב קני לך האי שטרך וכל שעבודיה וכוין שכותבין שמקנה לו מה שכחבו בשטר אין לחוש אם השטר השני ציד הלוקח שאפילו יש צדו אלף שטרי מכר קנה המוכר חזרת השטר כיון שכתב לו הלוקח שחזר ומקנה לו (הגה"ה.) וקשה לפי פ' (א) [ענין צתרא זרן] אמאי לא נעשה לו שטר שני שנכתב לו פלוני בן פלוני אמר לנו אבד שטרי שכתבתם ושחתמתם ועתה כתבו אחר לראיה שלא יוכל המוכר לכפור המכר כגלגל אלמנא עדי מסירה וזה השטר לא זיק כלום למוכר שאינו שכותבין בשטר השני שמחתם למד הראשון כתבו השני לא זיק למוכר כלום (א) כשיצוילא השטר שחזר לידו או יצא עדים שהחזיר לו הלוקח את השטר כדי שיחזור המכר לא יכול לומר שני שטרות היו לי וכל זמן שהשטר צדו לא חזר המכר ששני מוכר מתוך השטר השני שלא כתב לו המוכר אלא העדים עשאוהו אחר שהחזיר הראשון למוכר וזיקר להס לומר שנאבד וי"ל דחיישין ל"צ"ד טועין ששצטטר הלוקח השטר שכתבו צו שעשאוהו העדים לפי שאמר (א) (א) [ענין צתרא] השטר הראשון שכתבו לו ותמננו לו טוען צ"ד לומר אם לא שחקרו עדים שנאבד הראשון לא כתבו לו שני שאפילו לרבנן דלמתי לעיל בשלהי פ' נוחלין (דף קל"ח: ד"י ד"ה) צת עדים דייקי הכא איכא למימר דמדור דכוין שהעדים מעידין על מחלת שטר המכר צדוהו זרה וגם עתה צדוהו לגמור הדבר לפי שאמר שנאבד השטר הראשון לא היו כותבין לו אלא דבר צרור. עכ"ה) וק"ת קשה לפי פ' (א) [ענין צתרא] זה הא

מכר שטר טריף והדר טריף אחרניא וכו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלא חיש דעלמא שמה נתן לו הלוקח השטר כדי לקנות המכר לא חיש מדקאמר וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחברו וכו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלא חיש דעלמא אס נתן לו הלוקח שטר מכר שלו כדי לקנות השדה קנה במסירה אע"פ שיש עדיין שטר שני צדו ולכן לא יועיל להוקח לא חיש דעלמא שטר השני שהרי לא יכול לחזור מחמת שטרך לו' שטר אחר דוקא למוכר לא תועיל חזרת השטר אחר: **כיון שצטטר כ"ה הנשאר ציד הלוקח כמותה חזרת המוכר:**

לכתוב א"כ שומר ד"פיקון בומנא דא בו' ואל"ת והא מיייר שאין המוכר לפנינו כדפרישית לעיל על מילתא דרשב"ג וי"ל (דרשב"ג ודחי בשאינו לפנינו) אבל הכא יש פריך על האי דקאמר מר מאחריות שבו (היינו) שצטטר ענין אין כותבין (ואחריות) אפי' הוא לפנינו ונראה דודאי הוה מצי לשנוי ה"ה אם הוא לפנינו (דכותבין ורבותא קמ"ל דאפי' אינו לפנינו אפי' כותבין לו אלא דעדיפא משני ליה): **לבר במאן דניפיק בומנא דא.** פ"י וכתבו לו מזמן שיש אצל שטר דלעיל דקאמר צברייתא (היינו) לכותבין בשטר מקח וממכר וכותבין בשטר זמן ראשון כדפרישית לעיל: צעלמא

כיון דנקט שני שטרי טריף והדר טריף אחרניא וכו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלא חיש דעלמא שמה נתן לו הלוקח השטר כדי לקנות המכר לא חיש מדקאמר וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחברו וכו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלא חיש דעלמא אס נתן לו הלוקח שטר מכר שלו כדי לקנות השדה קנה במסירה אע"פ שיש עדיין שטר שני צדו ולכן לא יועיל להוקח לא חיש דעלמא שטר השני שהרי לא יכול לחזור מחמת שטרך לו' שטר אחר דוקא למוכר לא תועיל חזרת השטר אחר: **כיון שצטטר כ"ה הנשאר ציד הלוקח כמותה חזרת המוכר:**

עין משפט ור מצה

פ"ה א מ"י פ"כ"ג מהל' מלוה וזהו ה"ל י סמנ עקי' ד' טו"ש ח"פ מ"י פ"כ ע"ק פ' א פ"ב ד א ד מ"י פ"כ ע"ק פ' א יג סמנ ע"ק טו"ש ח"פ מ"י פ"כ ע"ק י ויג"י טרמ"ט: רבינו גרשום (המשך)
 הכי גובה ממנו ושמעון אביל וטרף מלקוחות שקנו אחרי כן אי נמי הכי הוה עובדא דובין וכן הכי הוה דכתב ליה בשטרא דאקני ליה ואביל ראובן וקנה ומכר לשמעון מה ששיעבד לראשון משום דאיכא לן דאיכוי קנה ומכר משועבד ומשום הכי דכתב ליה הכי לבעל חוב לא מצי למירא לו ששמעון לבעל חוב דראובן לאו בעל דברים דידי את. ומקשי מאי קוניא מצי למיעבד עם בעל חוב והלא כיון שטרף שמעון בעל חוב דראובן פנע ראשונה קרעו בית דין לשרטא שלא יחזור ויטרף בו וכוין דקריעו בית דין לשרטא דמלוה מאי מצי טריף בעל חוב וימנא אחריות דקאמר ליה האי והדר תא טריפן והלא השטר קרוע. וכי תימא דלא קרענה אלא שובר ככתב למיכר והאמר רב נחמן כל טריפא דלא כתב בה כ"ו. שכן הוה הדין כשכתב בעל חוב וטרף מן הלוקח שקנה אחר הלוואתו שהיו משועבדין לו נכסי חזרו הלוקח אצל המוכר שהוה הלוי ואם אין למוכר לא זחי והדין כשכתב בעל חוב מקרקעי פטרות ללוקח חזרו הלוקח ובה לו לבית דין ומראה להם שטר מכירה שמכר לו אותו פלוני קרקע ובאו בעלי חוב ושרקמו לקנייתו וטרפהו ממנו ובאין בית דין וכותבין ליה לוקח שטר מירפא שילך ויחזור אם קנה שום אדם מן המוכר שלו שום קרקע אחר שכתב ליה שילך ויצא שטר טריפא ויטרףו אות' קונה וקודם ויכתבו לו בית דין שטר טריפא מקנין את שטרו כדי שלא יהו ב' שטרות בידו השטר ושטר טריפא ושטמא מי פיקטו אחריו ממנו אם פיקטו מוכר בו ואם לאו חזרו לבית דין ואומר להם מצאתי מה שקנה אחרי ולא חשביה לשרטא ויכתבוהו אצל בית דין ואמר לו בית דין החזרו לנו טריפא ומקנין אותו וקובעין לאותו קונה ונמי שפיסח את זה ומחייבין אותו עד שפיסחוהו ואם לאו (ב"ה) כותבין ליה לוקח אחרותא פסק דין על נכסיו של קונה שחייב לפורעו מה שטרך אם פיסח הרי מוטב ואם לאו חזרו הלוקח ומכרו אחרותא אצל בית דין ואמר לו השגעת עליו ונטולתי בית דין אדרכתא וקובעין אותה ושולחין אותה אצל בית דין ושרקמו וימנא היתה שדה קרקע שלו משטרמה ממנו והכתבו לו שטר שומא והולך ונטול בעל רחוקי כפי שומת קרקע שלו אלמא דקריענה לשרטא מקמי דטרף ובמאי קאמר ליה תא טריפן: לא צריכא דקא אתי. האי מלוה גבי האי לוקח וטרף ליה מיייה מכה אבהתיה. מחמת דאית ליה עדים הוההו של אבוחי ואחריתא כה"ג דמכרה לו ללה ושבו ליה זה מבר אותה שדה לשמעון שהיתה של אבוי של מלוה הכי מצי טריף להאי בכל זמן שמעון מכת שהיתה של אבוחי. ומקנין ממה ליה למיכר לוקח לבעל חוב שוף לי פורתא בהאי ארעא. אמר ליה המתן לי והנח לי לעמוד בשופי באחורי קרקעי שהיה משועבדת לך שקניתי הניחתי לעמוד ביה שנה או שתי